

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 12, 278, 282, 415 IR
589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12, 278, 282, 415 ir 589 straipsnių pakeitimo projekto rengimą paskatino vis dažnėjantys atvejai, kai keturračių motorinių transporto priemonių vairuotojai, važinėdami neleistinose vietose miške, suniokoja miško paklotę, nusiaubia saugomas teritorijas, kliudo ir mirtinai suvažinėja gyvūnus, roplius, išlaužo neseniai pasodintus medelius.

Nors, vadovaujantis Kelių eismo taisyklėmis, keturračiais galima važiuoti tais pačiais keliais, kaip ir kitoms motorinėms transporto priemonėms, o tai reiškia – draudžiama važinėti bekele ir natūralia miško paklote, Valstybinių miškų urėdija tvirtina, kad pasivažinėjimas keturračiais miškais kasmet tampa vis populiaresnis.

2020 metais Viešvilės valstybinio gamtinio rezervate keturračių motorinių priemonių vairuotojai suniokojo saugomą aukštapelkę. Suniokota pelkės paklotė, išverstos ten augusios pušys. Suniokota teritorija priskiriama itin saugomam Europos ekologiniam tinklui „Natura 2000“. Padaryta itin didelė žala gamtai.

Pasitaiko atvejų, kai keturratės motorinės priemonės miškuose, tam neleistinose vietose važinėja be valstybinių numerių. Tokius pažeidėjus, kurie neretai pasprunka nuo pareigūnų, sunku identifikuoti ir nubausti.

Šiuo metu galiojančios baudos už neteisėtą važiavimą transporto priemone mišku, miško paklote yra mažos ir neatgraso pažeidėjų nuo tokios praktikos.

Projekto tikslas – apsaugoti miškus, saugomas teritorijas nuo motorinių transporto priemonių vairuotojų daromos žalos.

Šiam tikslui pasiekti išsikelti šie uždaviniai:

1. padidinti baudas už važiavimą transporto priemonėmis miškais ten, kur tai daryti draudžiama, taip pat už važiavimą miško paklote. Už šiuos pažeidimus taip pat privalomai taikyti transporto priemonės konfiskavimą;
2. padidinti baudas už važiavimą transporto priemone be valstybinio numerio ženklo, su suklastotais, uždengtais ar kitaip užmaskuotais valstybinio numerio ženklais (ženklų) arba su pritvirtintais ne tai transporto priemonei išduotais valstybinio numerio ženklais;
3. suteikti teisę policijos ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnams tirti nusižengimus ir surašyti protokolus pagal Administracinių nusižengimų kodekso 278 straipsnį.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Išstatymo projekto iniciatorius – Lietuvos Respublikos Seimo narys Linas Jonauskas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu Administracinių nusižengimų kodekso 278 straipsnyje numatyti lankymąsi miške reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimai gali būti prilyginami mažai pavojingai veiklai (tai numato Administracinių nusižengimų kodekso 12 straipsnio 1 dalis), todėl gali būti išvengta administracinės nuobaudos, o pareigūnas gali netraukti asmens administracinę atsakomybę, o tik pareikšti asmeniui žodinę pastabą.

Šiuo metu Administracinių nusižengimų kodekso 278 straipsnis numato, kad:

1. Lankymąsi miške reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimas užtraukia įspėjimą arba baudą asmenims nuo dvidešimt iki penkiasdešimt eurų ir baudą juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims nuo penkiasdešimt iki vieno šimto dešimt eurų.

2. Transporto priemonių statymas miške arba važiavimas transporto priemonėmis miškais ten, kur tai daryti draudžiama, užtraukia baudą nuo dvidešimt iki penkiasdešimt eurų.

Šiuo metu galiojantiame Administracinių nusižengimų kodekso 282 straipsnyje už neteisėtą važiavimą per žolinę dangą, miško paklotę ar vandens telkinių ledu motorinėmis transporto priemonėmis numato tokią administracinę atsakomybę:

1. Neteisėtas važiavimas per žolinę dangą, miško paklotę ar vandens telkinių ledu motorinėmis transporto priemonėmis užtraukia įspėjimą arba baudą nuo dvidešimt iki vieno šimto keturiasdešimt eurų.

2. Neteisėtas važiavimas per žolinę dangą, miško paklotę motorinėmis transporto priemonėmis, kai dėl to žolinė danga ar miško paklotė buvo sužalota ar sunaikinta, užtraukia baudą nuo vieno šimto keturiasdešimt iki trijų šimtų eurų.

Taip pat pagal dabar galiojantį Administracinių nusižengimų kodekso 415 straipsnį, transporto priemonių be valstybinio numerio ženklų (ženklų) vairavimas užtraukia baudą vairuotojams nuo šešiasdešimt iki vieno šimto dvidešimt eurų. O transporto priemonių su suklastotais, uždengtais ar kitaip užmaskuotais arba su pritvirtintais ne tai transporto priemonei išduotais valstybinio numerio ženklais (ženklais) vairavimas užtraukia baudą vairuotojams nuo dviejų šimtų keturiasdešimt iki trijų šimtų keturiasdešimt eurų.

Šiuo metu galiojantys, Administracinių nusižengimų kodekso 278, 282, 415 straipsniuose numatyti baudų dydžiai neatgraso pažeidėjų nuo pakartotinių pažeidimų.

Šiuo metu Administracinių nusižengimų kodekso 278 straipsnyje nurodytus lankymąsi miške reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimus tirti ir protokolus surašyti gali aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės institucijų aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, valstybinių rezervatų, valstybinių parkų ir biosferos rezervatų direkcijų bei saugomų teritorijų valstybinio valdymo ir kontrolės įstaigų, kitų institucijų, kurių pareigūnams įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka suteikti įgaliojimai atlikti aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, miškų urėdijos valstybiniai miškų pareigūnai, Valstybinės miškų tarnybos valstybiniai miškų pareigūnai, valstybinių rezervatų, valstybinių parkų ir biosferos rezervatų direkcijų ir saugomų teritorijų valstybinio valdymo ir kontrolės įstaigų valstybiniai saugomų teritorijų pareigūnai.

Kadangi šiuo metu lankymąsi miške reglamentuojantys teisės aktų pažeidimai prilyginami mažai pavojingai veiklai policijos pareigūnai bei Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnai neatlieka tyrimo ir protokolų surašymo pagal Administracinių nusižengimų kodekso 278 straipsnį.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Šiuo metu galiojantys, Administracinių nusižengimų kodekso 278, 282, 415 straipsniuose numatyti baudų dydžiai neatgraso pažeidėjų nuo pakartotinių pažeidimų. Todėl siūloma:

1. 278 straipsnį, kuriame nurodomi lankymąsi miške reglamentuojantys teisės aktų pažeidimai, nelaikyti mažai pavojingai veikla. Tai įtvirtinama Administracinių nusižengimų kodekso 12 straipsnio 1 dalies pakeitime);
2. 278 straipsnio pakeitimu siūloma už važiavimą transporto priemonėmis miškais ten, kur tai daryti draudžiama, numatyti baudą nuo penkių šimtų iki tūkstančio penkių šimtų eurų. Už pakartotinį nusižengimą siūloma baudą didinti nuo vieno tūkstančio penkių šimtų iki trijų tūkstančių eurų. Taip pat už šį nusižengimą siūloma privalomai skirti transporto priemonių konfiskavimą.
3. 282 straipsnio pakeitimu už neteisėtą važiavimą per miško paklotę motorinėmis transporto priemonėmis siūloma bausti nuo penkių šimtų iki tūkstančio penkių šimtų eurų bauda, o už pakartotinį nusižengimą – nuo vieno tūkstančio penkių šimtų iki trijų tūkstančių eurų siekiančia bauda. Už šį nusižengimą taip pat siūloma privalomai skirti transporto priemonių konfiskavimą.
4. Administracinių nusižengimų kodekso 415 straipsnio pataisomis siūloma, kad už transporto priemonių be valstybinio numerio ženklų (ženklų), transporto priemonių su suklastotais, uždengtais ar kitaip užmaskuotais arba su pritvirtintais ne tai transporto priemonei išduotais valstybinio numerio ženklais (ženklų) vairavimą vairuotojams būtų skiriama bauda nuo trijų šimtų iki šešių šimtų eurų.
5. Siūloma policijos ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnams leisti tirti ir išrašyti administracinio nusižengimo protokolą už lankymąsi miške reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus. Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai, patruliuodami miškuose dažnai susiduria su neteisėtai miškais transporto priemonėmis važinėjančiais pažeidėjais, tačiau neturi galių tirti šio pobūdžio pažeidimų ir išrašyti už juos administracinio nusižengimo protokolą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Neigiamų priimto įstatymo pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas Įstatymo projektas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priimtas Įstatymo projektas neturės įtakos verslo sąlygoms ir jų plėtrai.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių įstatymų nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimus.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštaruoja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisės aktams.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo įgyvendinimui neprireiks valstybės biudžeto lėšų.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Nėra gauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Neteisėtas važiavimas mišku“, „Neteisėtas važiavimas miško paklote“, „Administracinė atsakomybė už neteisėtą važiavimą mišku“, „Administracinė atsakomybė už neteisėtą važiavimą miško paklote“, „Transporto priemonės konfiskavimas už neteisėtą važiavimą mišku“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Teikia Seimo nariai:

Linas Jonauskas,
Liudas Jonaitis,

Tomas Bičiūnas,
Vidmantas Kanopa,
Orinta Leiputė,
Gintautas Paluckas,
Julius Sabatauskas,
Eugenijus Sabutis,
Dovilė Šakalienė,
Vilija Targamadzė,
Kęstutis Vilkauskas